

Celje - skladišče

D-Per

214/1978

1119781157,4

COBISS

St. 4
Leto XXVIII
28. 2. 1978

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

Nekaj misli o gospodarjenju v letu 1977

V NAŠEM GOSPODARJENJU IMAJO DELAVKE ODLOČILNO VLOGO IN SO S SVOJIM PRIZADEVANJEM NA DELOVNIH MESTIH MOČNO VPLIVALE NA LANSKOLETNE REZULTATE DELA, DA JE NAŠA BILANCA GOSPODARJENJA USPEŠNA.

Običajno vsakdo izmed nas pravi v določenem času ali ob novem letu ali ob obletnici ali pač v času, ki je zanj pomemben, tako imenovano »bilanco« svoja uspeha ali neuspeha.

Piše: Angelca Mihelin

Tako bomo tudi mi v prihodnjih dneh obravnavali na najširših razpravah na vseh nivojih »bilanco« — zaključni račun za leto 1977. Zato v svojem sestavku ne bom govorila o številka, ki se prav v tem času oblikujejo, temveč bi rada pokramljala o gospodarjenju v letu 1977 v »nestrokovnem jeziku«.

Torej kako smo gospodarili v minulem letu?

Takoj lahko odgovorimo — dobro, v primerjavi z letom 1976 celo zelo dobro. Ali je to točno? Če bi pogledali številke, da, če pa se obrnemo sami k sebi, pa lahko ugotovimo, da rezultati gospodarjenja niso samo rezultat naše pridnosti, prizadevnosti, iznajdljivosti, temveč tudi razmer, ki vladajo v širšem jugoslovanskem prostoru in na svetovnih tržiščih.

Ker pri nas proizvajamo v glavnem izdelke za široko potrošnjo, spremembe v gospodarstvu toliko bolj vplivajo na naše rezultate. Zato moramo biti vedno na to pripravljene z dobrimi

rezultati, ki jih lahko dosežemo samo, če bomo vsak pri svojem delu polno odgovorni in kar se da najbolj gospodarni. Tu pa mislim, da še tudi v letu 1977, pa čeprav je bilo prvo »sanacijsko leto«, nismo dosegli višine, ki bi jo lahko. Kje so v glavnem naše šibke točke? Težko jih je naštevati, ker bo marsikdo spet rekel »glej jo, spet samo kritiziral!« Prepričana sem, da bi z boljšo organizacijo dela, s pravočasnim vključevanjem novih zmogljivosti v proizvodni proces, z nagrajevanjem po delu, z dobrim informiranjem dosegli višjo zavest pri vsakem zaposlenem. Dosegli bi večjo pripravljenost v borbi za čimvečji dohodek in s tem tudi kos kruha. Večji dohodek lahko porabimo za večji osebni dohodek ali pa ga namenimo za nakup novih strojev za razširitev zmogljivosti in dvig produktivnosti, za boljši jutri.

Star pregovor pravi »na napaakah se učimo, zato ne smemo dopustiti, da bi naši rezultati bili manjši, kot smo jih zmožni doseči. Napravimo resnično pozitivni premik na osnovi razprav o gospodarjenju v letu 1977, ne bomo samozadovoljni, naj nas malo boljši rezultati ne uspavajo, saj smo vendar velik kolektiv, ki lahko z združenimi močmi veliko doseže.

Kaj naj bodo naši cilji?

Napraviti čimveč kvalitetnih izdelkov s čimmanjšimi stroški, te izdelke prodati in doseči planiran dohodek.

Kje pa lahko znižamo stroške? Če bomo pravilno — skrbno ravnali z materialom in s stroji, če bomo v delovnem času bolj intenzivno delali, če bomo pravočasno oskrbeli proizvodnjo z materialom in z denarjem za nabavo tega materiala, če bomo delali z normalnimi odnosno čimmanjšimi zalogami materiala, če bomo skrbeli za hitro in dobro prodajo zalog gotovih izdelkov, če bomo racionalno izkoriščali zmogljivosti, če bomo štedili z energijo, itd. itd.

Upam si trditi, da lahko vsakdo izmed nas vgradi svoj kamenček v veliko palačo, ki bo zrastle, če bomo vsi to hoteli.

ENA JSTI KONGRES ZKJ

Po sklepu centralnega komiteja ZKJ bo 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije junija letos, točen datum pa bodo še določili. V pripravah na najvišje srečanje jugoslovanskih komunistov bodo eno od glavnih izhodišč teze za izdelavo stališč in dokumentov 11. kongresa, ki so že v javni razpravi.

Ko je sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc o tem govoril na peti seji CK ZKJ, je med drugim dejal: »Z današnjo sejo centralnega komiteja ZKJ in sprejetjem tez se Zveza komunistov Jugoslavije neposredno loteva obsežnih priprav na 11. kongres, kar od vseh nas zahteva največjo mero angažiranja in prizadevanja, odgovornosti, idejne in politične enotnosti. Tudi v sedanjem obdobju naše socialistične revolucije so tako kot v vseh prejšnjih uspehi odvisni predvsem od enotnosti zveze komunistov, delavskega razreda, narodov in narodnosti in njihovega ustvarjalnega dela. Večje enotnosti kot je zdaj, pa ni nikoli bilo, zato lahko z optimizmom zremo v prihodnost.«

OSMI KONGRES ZK SLOVENIJE

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije je na zadnji seji sklenil, da bo 8. kongres ZK Slovenije začel delo dne 3. aprila 1978 v Ljubljani. Na seji so sprejeli tudi predloge kongresnih dokumentov, ki so bili objavljeni v prilogi slovenske izdaje časopisa »Komunist«. Ti predlogi dokumentov so: poročilo o delu ZKS med 7. in 8. kongresom, kongresne resolucije in spremembe ter dopolnitve statuta ZKS.

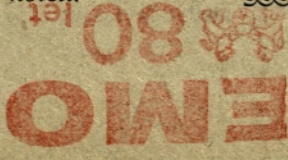
Ob sprejemanju predlogov kongresnih dokumentov je pozval CK ZKS delovne ljudi in posebej še komuniste, da v času kongresa ustvarjalno kritično sodelujejo pri dokončnem oblikovanju dokumentov.

Vsem delovnim ženam iskreno čestitamo za njihov praznik

**8. marec,
dan žena**

samoupravni ograni,
družbenopolitične
organizacije,
vodstvo DO EMO
in naše uredništvo

PROGRAMI DELA

Programi dela TOZD skupnega pomena nam ni bilo omogočeno objaviti v prejšnji številki Emajlirca, ker smo te prejeli šele konec januarja. Sicer pa so bili ti programi razmnoženi in dostavljeni samoupravnim delovnim skupinam.

Programi dela TOZD skupnega pomena so za poslovanje podjetja izredno važni in jih je treba točno izvajati. Od točnosti in pravočasnosti izvajanja teh programov, ki so tesno povezani na proizvodnjo je odvisen tudi poslovni uspeh.

Vzdrževanje

Vsem nam je več ali manj znano kolikšnega pomena je dobro vzdrževanje vseh strojev in naprav v proizvodnji. Tega se zavedajo tudi naši delavci v TOZD vzdrževanje. Oni so si v letošnjem letu zastavili obširen program in s tem sprejeli veliko odgovornost pred vsemi TOZD.

Plan investicijskega vzdrževanja in srednjih popravil strojev in naprav je narejen na osnovi danih potreb TOZD in stanja glede na funkcionalno usposobljenost strojev in naprav. Vzdrževanje važnejših — ključnih naprav v posameznih TOZD je terminsko usklajeno z dinamiko proizvodnje v teh TOZD.

TOZD vzdrževanja se skladno s sporazumom o medsebojnih pravicah in obveznostih zavezuje, da bo skrbel za nemoteno obratovanje proizvodno-energetskih naprav tako, da ne bo prihajalo do večjih nepričakovanih izpadov. Izvajanje vzdrževalnih del se bo izvajalo tudi izven rednega delovnega časa, kadar bodo za to nastale potrebe, vendar le takrat, ko bo dosežen sporazum z naročnikom del.

Za opravljanje vzdrževalnih storitev je izdelan cenik za posamezne vrste del in energetskih virov, v okviru katerega se obračunavajo naročena opravila oziroma korišćeni energetski viri. TOZD vzdrževanje je obvezen izvajati na podlagi obstojećih kapacitet tiste vrste prioritentnih del, ki so za TOZD najbolj pomembni s stališća dohodka.

V okviru pripravljalne službe se bodo opravljala dela na projektiranju varnostnih naprav, pripomoćkov, inovacij in drugih strojno-transportnih naprav za potrebe TOZD, kakor tudi druga tehniška dokumentacija za tehnološko-investicijske namene.

V programu dela TOZD vzdrževanja so nakazani tudi stroški za to dejavnost.

Razdelilnik stroškov za posamezne vrste energij za TOZD je izdelan na podlagi instaliranih zmogljivosti, upoštevajoć faktor istočasnosti oziroma obratovalni pogoji za posameznega porabnika energetskega vira.

S stroški vzdrževanja so obremenjeni proizvodni TOZD skladno s planom investicijskega vzdrževanja obraćunani pa po dejansko opravljenih storitvah po ceni.

Delo naših sodelavcev v TOZD vzdrževanje je zelo naporno in odgovorno vendar moramo povedati, da so oni mojstri svojega poklica in da ni dvoma o tem ali bodo svoj program uresnićili ali ne.

Orodjarna

Kot smo že pisali se obetajo našim orodjarjem v bodoće boljši časi. Pripravlja se zidava novega objekta in vse kar v tak objekt spada tako, da bo naša orodjarna res pomembna ne le za naše TOZD temveć tudi za zunanje naroćnike. Naši orodjarji so delovni in temu primerno je zastavljen tudi njihov program dela za tekoće leto.

Orodjarna planira proizvodnjo za doma v višini 20,5 mio din, za zunanje naroćnike pa 22 mio din. Na osnovi pismene zahteve TOZD orodjarna je TOZD dobila fiksna naroćila po vrstah orodij z roki od TOZD posoda in TOZD radiatorji. Za ostale TOZD je bil plan ocenjen po medsebojnem dogovoru. Prioritete pri korišćenju kapacitet imajo TOZD združene v DO EMO, pred zunanjimi naroćniki, vendar s pogojem, da pravočasno naroćijo nova orodja in ostale usluge. Zato morajo tudi ostale TOZD, ki svojih konkretnih in z roki opredeljenih naroćil še niso posredovale, to storiti do sredine februarja, zato, da bo lahko orodjarna nudila proste kapacitete zunanjim naroćnikom. V tem primeru bo TOZD orodjarna zagotavljala izdelavo orodij in usluge po dogovorjenih rokih. Nepredvidena popravila orodij bo orodjarna izvršila po potrebi tudi v podaljšanem delovnem času in prostih dnevih, da bi s tem zagotovila nemoteno proizvodnjo v posameznih TOZD.

Plan ovrednoten po predlaganem ceniku za vse vrste uslug za leto 1978, na katerega ni bilo pripomb s strani TOZD.

Naj omenimo še to, da si bodo morali naši orodjarji tako kot doslej ali pa še več prizadevati, da bodo ustvarili čim več sredstev namenjenih za gradnjo nove orodjarne ob pomoći ostalih TOZD in zunanjih dejavnikov.

Elektro računalniški center

Naš elektro računalniški center je izredno pomemben v našem procesu proizvodnje. O njegovem pomenu smo že pisali, ko smo objavili prispevke sodelavcev, ki tukaj delajo. Lahko pa rećemo, da je naš računalniški center glede na strojno opremo že ostareel, toda kljub temu vzorno izvršuje vse svoje naloge. Letošnji program, ki so ga sprejeli delavci v tem TOZD je dokaj bogat in razgiban.

TOZD ERC opravlja usluge za vse TOZD združene v DO EMO in za zunanje naroćnike. Od planiranih 4.884 ur dela računalnika je planiranih 2.845 ur za DO EMO, 2.039 ur pa za zunanje naroćnike.

Poleg sedanjih rednih obdelav kot so:

- osebni dohodki,
  - materialni obraćun,
  - komercialno poslovanje,
  - statistika proizvodnje in prodaje,
  - normativi materiala in časa,
  - zasledovanje norm,
  - kalkulacije,
  - specifikacije materiala in druge obdelave;
- se predvidevajo še nove obdelave:
- nedovršena proizvodnja,
  - saldakonti,
  - velika orodja,
  - analiza izvoza,
  - mrežno planiranje,
  - linearni program in druge obdelave po potrebi, ob istočasni racionalizaciji rednih obdelav.

Stroški ERC za opravljene storitve so razdeljeni po naslednjih kriterijih:

1. Na planirano število zaposlenih za leto 1978:
  - osebni dohodki,
  - zasledovanje norm.
2. Na planirano vrednost proizvodnje za leto 1978:
  - normativi časa in materiala,
  - statistika proizvodnje,
  - linearno programiranje,
  - planiranje proizvodnje,
  - delovni nalogi.
3. Na planirano vrednost realizacije za leto 1978:
  - analiza gibanja izdelkov,
  - komercialno poslovanje,
  - statistika prodaje,
  - mesečna statistika.
4. Na vrednost osnovnih sredstev:

- osnovna sredstva.
5. Vrednost ure za

— TOZD	1.670 din
— za zunanje naroćnike	1.985 din

 TOZD ERC bo dajal prioriteto pri obdelavah za TOZD združene DO EMO, pred zunanjimi naroćniki, po potrebi pa bo delal v podaljšanem delovnem času in v prostih dnevih.

Delovna skupnost skupnih služb

Naša delovna skupnost skupnih služb je organizirana po posameznih organizacijskih enotah, ki opravljajo zahtevno delo. Program dela imajo zelo obširen zato bomo objavili le nekaj izvlečkov tako, da bo iz teh razvidno kakšne naloge imajo v tekoćem letu.

Glede na program vodstva delovne organizacije vas moramo opozoriti na vsebinske poglede poslovanja EMO, ki jih je napisal glavni direktor dipl. oec. Franćek Gazvoda. To gradivo smo v celoti objavili in to je tudi program vodstva delovne organizacije.

Plan tehnićno projektivne službe je vezan na ekonomsko gradbeno in strojno obdelavo investicijskih vlaganj za leto 1978 in izdelavo investicijskih programov za naslednja leta (TOZD kotli in TOZD Orodjarna).

Služba kontrole kvalitete bo opravljala v letu 1978 naslednje naloge:

- kakovostni prevzem reprodukcijskega materiala in kooperantskih delov;

- mehanski, metalografske in rentgenske preiskave;

- kontrolna tehnologija službe kontrole kvalitete izdeluje na podlagi dokumentacije plane za kakovostni prevzem vseh materialov in kooperantskih delov, ter plane kontrole kvalitete za tekoćo in končno kontrolo izdelkov;
- statistićni biro zbira in analizira podatke kontrole kvalitete ter temu ustrezno ukrepa;
- koordinira dela vseh kontrol kvalitete TOZD in vzdržuje nivo kvalitete EMO.

Služba standardizacije opravlja dela s področja študija časa in dela (postavljanje, zasledovanje in analiza norm):

- izdelava in uvaja interne tehnićne standarde ter vodi standardoteke in kartoteko standardov;
- izvaja šifriranje;
- obdeluje in pospešuje racionalizacije;
- vodi tehnićno dokumentacijo in spremembe in strokovno knjižnico.

Tehnologija površinske zašćite skrbi, da se v vseh TOZD strokovno obvladuje lakiranje in predobdelava površine.

Tehnologija varjenaj uvaja, spremlja in postavlja nove tehnologije za varjenje naših izdelkov.

Ekološka služba vzdržuje in skrbi za odplake in čistost zraka.

Biro za preizkušanje in atestiranje proizvodov preizkuša in atestira proizvode naših TOZD v sodelovanju z zunanjimi institucijami.

Pravna služba

Delo pravne službe bo obsegalo redne naloge, ki se nanašajo na področje:

- zastopanja DO in TOZD pred sodišći, upravnimi organi in interesnimi skupnostmi;
- sklepanje raznovrstnih pogodb;
- vodenje disciplinskih postopkov, materialne odgovornosti in postopkov spremembe splošnih aktov;

- izdelave raznih pravnih mnenj in predlogov za samoupravne organe in strokovne službe, tolmaćenje splošnih aktov in pravnih predpisov, uveljavljanja premoženjsko pravnih zahtevkov proti drugim DO ali delavcem zlasti še uveljavljanje zahtevkov iz zavarovanja premoženja;
- reševanje raznih drugih zadev, ki prihajajo s strani sodnih in drugih organov.

Organizacijska služba

Delo organizacijske službe bo obsegalo določena redna dela in nekatere izredne naloge.

Organizacijsko službo čaka delo na pripravi kataloga del in nalog, delo na dograjevanju sistema nagrajevanja in dograjevanju nove organizacije.

Izredne naloge pa se nanašajo na vrste analiz iz področja organizacije trženja, skladišćenja in servisnega poslovanja, poslovanja nabave, korišćenje delovnega časa.

ZA TEKOČE LETO

sa in pripravo konkretnih predlogov za odločanje odnosno ukrepanje s področja nagrajevanja za vse delavce po rezultatih opravljenega dela.

Splošna služba

V okviru splošne službe se opravljajo dela in naloge nanašajoče se na: zavarovanje podjetja, družbeni standard, zlasti prehrana med delom, čiščenje poslovnih prostorov in pranje delovnih oblačil ter dejavnosti v telefonski centrali, sprejemu in odpremi pošte, tiskarni in bifeju.

Kadrovsko socialna služba

Delo kadrovsko socialne službe obsega delo s področja kadrovanja s proučevanjem kadrovske problematike in na tej osnovi predlaganje ukrepov zaboljšanje kadrovske strukture, izkoriščenosti delovnega časa, smoterne razporeditve kadrov. Pri vodenju sprejemnega postopka bodo za nove kadre opravili tudi psihološke teste.

V kadrovski službi se opravljajo dela in naloge s področja

- izobraževanja, ki zlasti obsegajo prirejanje raznih tečajev, štipendiranje, izobraževanje potom raznih seminarjev;

- varstva pri delu, ki obsega vrsto rednih nalog na spremljanju izvajanja ukrepov varstva pri delu, kakor tudi določanje novih varstvenih ukrepov in predlaganje izboljšav na tem področju;

- socialne dejavnosti, ki obsega svetovanje pomoči potrebnim s predlaganjem ukrepov, pomoč pri iskanju stanovanj iz solidarnostnih skladov in zbiranje ustrezne dokumentacije, kakor tudi druga dela;

- s področja dodeljevanja stanovanj in reševanja te problematike;

- s področja socialnega zavarovanja zlasti pri sodelovanju v postopkih pri izvajanju pravic zdravstvenega varstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja;

- s področja rekreacije delavcev pri delu.

Finančno računovodski sektor

Program dela finančno računovodskega sektorja je opredeljen v posameznih programih služb.

Plansko analitska služba sestavlja letne gospodarske plane in srednjeročne razvojne programe v sodelovanju z ostalimi v planiranju vključenimi službami in TOZD.

Analizira izvajanje planov in izdeluje poslovna poročila in analize. Pripravlja metode in merila za planske kalkulacije vseh proizvodov. Sodeluje pri izdelavi investicijskih in drugih programih. V plansko analitsko službo je vključena tudi izdelava statističnih poročil.

Finančna služba preskrbuje finančna sredstva, sestavlja finančne plane in opravlja vse posle finančnega poslovanja. Pripravlja dokumentacijo za prijavljanje investicijskih vlaganj, dokumentacijo za razne garancije izjave in podobno. Sodeluje pri izdelavi investicijskih programov in finančno vodi izvajanje investicijskih programov. Finančna služba opravlja vse posle likvidacije finančno-materialnih dokumentov. V finančno službo so vključena tudi vsa opravila saldantov.

Izredno zahtevno in pomembno delo v letu 1978 je organiziranje posebne finančne službe v DO, ki bo organizirana v okviru te službe v skladu z Zakonom o združenem delu in Zakonom o temeljnih kreditnega in bančnega sistema.

Računovodska služba opravlja računovodska dela kot so izdelava periodičnih in zaključnih računov z vsemi opravili in obračuni, ki so potrebni za sestavitev periodičnih obračunov in zaključnih računov. Obračunava osebne dohodke in izvaja dvig in izplačilo osebnih dohodkov, opravlja posle hranilne službe, obračunava amortizacijo, aktivira osnovna sredstva, vodi nadzor nad osnovnimi sredstvi in spremembe pri osnovnih sredstvih.

Pred računovodsko službo se postavljajo v letu 1978 nove naloge v zvezi s samoupravno preobrazbo in novo organiziranostjo. Prav tako bodo na osnovi Zakona o združenem delu sprejeti zakonski predpisi zahtevali večje spremembe v organiziranju računovodskega poslovanja v letu 1978.

Marketing služba s koordinacijo prodaje

Program dela obsega naslednja področja dela:

- programske raziskave, ki zajemajo stalno spremljanje, evidentiranje in posredovanje informacij s tržišča, izdelavo periodičnih ocen in prognoz tržnih gibanj na tržišču, sodelovanje pri izdelavi letnih planov, raziskave tržišča za nove programe, izdelke in ostala dela s področja plasmana izdelkov;

- analiza cen, ki obsega izdelavo samoupravnih sporazumov o spremembah cen, oblikovanje prodajnih cen naših izdelkov in storitev, analizo cen konkurenčnih izdelkov in storitev;

- odnosov z javnostjo (propaganda), ki obsega dejavnost propagiranja firme EMO, pripravo in izvedbo propagandnih akcij po že opredeljenem programu za posamezne TOZD, pripravo in izvedbo sejmov in razstav, pripravo in izvedbo vseh vrst tiskovnega materiala za naše izdelke (prospekti, navodila, proizvodni programi, plakati, brošure itd.);

- fakturiranje za vse TOZD v DO EMO.

Zunanja trgovina

Zunanja trgovina obsega dejavnost uvoznega in izvoznega poslovanja. Glavna dejavnost uvoza je oskrba vseh reprodukcijskih in ostalih materialov, investicijske opreme in rezervnih delov iz uvoza za letne plane vseh TOZD. Poleg te tekoče redne dejavnosti še bo uvoz vključeval tudi vse izredne posle s področja dela uvoza kot na primer: kooperacijske posle in podobno.

Izvoz bo zagotavljal izvoz naših izdelkov po letnem planu izvoza TOZD na posamezna tržišča. Izvoz bo analiziral možnosti povečanja izvoza, vključevanja v izvoz še drugih izdelkov, ki jih do sedaj nismo izvažali. Proučeval bo možnost izvoza na nova tržišča. Pri izvajanju izvoznega plana si bo prizadeval doseči čim ugodnejše cene in s tem tudi večji dohodek.

Nabavna služba

Nabavna služba bo zagotavljala pravočasno oskrbo z vsemi materiali, potrebnimi za normalno

proizvodnjo in poslovanje TOZD. Zasedovala bo tekoče gibanje zalog in jih usklajevala z normativi vezave in nabavljala bo po najugodnejših cenah ter tekoče obveščala o gibanju cen materiala, kar je potrebno za usklajevanje cen končnim izdelkom.

Nabavna služba skladišči ves material in opravlja vsa manipulacijska opravila z materialom kot je razkladanje, nakladanje, izdajanje, prevzemanje materiala. Opravlja in organizira tudi usluge prevoza.

Vidimo torej, da imajo naše strokovne službe mnogo odgovornega dela po svojem programu, ki ga morajo opraviti za vse naše TOZD in za delovno organizacijo kot celoto. Za opravljanje vseh dejavnosti posameznih strokovnih služb pa so potrebni tudi strokovni delavci. V planu kadrov za tekoče leto je predvideno, da se število strokovnih delavcev 412 poveča na 448 kar je glade na programirane naloge tudi razumljivo.

ej

DRAŽJA MALICA

Je že tako, da se vsak dan spreminjajo cene ali kot po domače pravimo »rastejo«. Tako bo zrastle tudi cene naše malice. Pravijo, da je to nujno in ne more biti drugače.

Splošna služba je z namenom, da bi dobila točno pojasnilo o umestnosti zvišanja cene naše malice, prosila za to svet za gospodarstvo pri občinski skupščini Celje. Pojasnilo je naslednje:

»Na vašo zahtevo vam sporočamo, da povprečna kalorična vrednost toplih obrokov, ki jih nudi HDEZAD, tozd Gostinstvo Celje v svojem obratu, znaša 986 kalorij.

Povprečna vrednost je izračunana na osnovi kalorične vrednosti 20 najpogostejših vrst obrokov. Vsak obrok vključuje tudi 100 gr kruha z 235 kalorij.

Nova žepna knjiga

Kdor se zanima za knjige, je mogoče opazil novo knjižno zbirko, v kateri so zanimive knjige vseh vrst po za današnje čase presenetljivo nizkih cenah. Mogoče jo je opazil tudi kdo, ki sicer ne zahaja po knjigarnah, kajti te knjige so v prodaji tudi v samopostrežnih trgovinah, kioskih itd. na 250 prodajnih mestih po vsej Sloveniji.

Gre za novo zbirko v moderni žepni vezavi, v kateri je zastopano branje vseh vrst: romani in povesti znanih tujih in domačih pisateljev, vojno dokumentarne zgodbe, fantastika, priročniki, vmes je celo Ivačičeva kuharska knjiga. Kaže, da skušajo slovenske založbe (nove žepne zbirke ne izdaja samo ena, ampak skupno 7 slovenskih založb) tokrat res ponuditi bralcem zanimive knjige po zelo nizkih cenah: večino-

Za vse vrste obrokov so izdelani normativi, ki so tudi osnova za določanje oziroma spremembo cen. Izvajanje normativov nadzira tržna inšpekcija.

TOZD Gostinstvo — samopostrežna restavracija je pri tukajšnjem organu za cene vložila zahtevek za povišanje cen toplih obrokov zaradi povišanja cen svežega mesa. Obrok malice vsebuje povprečno 117 gr mesa. Na osnovi normativov in dejanskega povečanja cen svežega mesa je bilo 25. 1. 1978 dano soglasje na povišanje cene toplega obroka od 16 na 17 din. Pripominjamo, da je bila cena malicam, navzlic povišanju cen svežega mesa tudi v zadnjem četrletju 1977, nespremenjena od 1. 9. 1977 in da so usklajene s cenami istovrstnih obrokov drugih obratov družbene prehrane.

ma so po 30, 40 in 50 din, najcenejše celo po 20 din. Ker so vmes obsejni romani, nam primerjava s trdo vezanimi knjigami istega obsega pokaže, da so te nove žepne knjige napredaj za četrtno do tretjino običajne cene.

Založniki nove žepne knjige obljublajo, da bodo zbirko dopolnili z novimi zanimivimi knjigami še pred pomladjo in jo po izbiri razširili še na nova področja, ki zanimajo bralce.

Bil je že skrajni čas, da tudi Slovenci dobimo moderno žepno knjigo po nizki ceni, kakršna je v drugih evropskih deželah že dolgo uveljavljena. Zanimiv izbor prvih 12 knjig je dober obet za to, da bodo bralci knjige dobro sprejeli, njihova nizka cena pa daje upati, da jih bo kupil tudi marsikdo, ki sicer ne kupuje redno knjig.

Dejavnost naših sindikatov

V zadnjem času je dejavnost naših osnovnih organizacij sindikata zelo razgibana v vseh smereh. Razprava o novih sameupravnih sporazumih, referendumih za sprejem teh sporazumov, evidentiranje kandidatov za volitve, vse to je bilo ogromno delo, ki ga je bilo treba opraviti z vsestransko aktivnostjo sindikalnih in drugih družbenopolitičnih organizacij.

V tem sestavku bomo obravnavali delo osnovne organizacije sindikata skupnih služb. Ta organizacija je imela občni zbor dne 27. januarja 1978. Na tem zboru je bil podan referat o delu ter organizacije sindikata, sprejeli pa so tudi delovni načrt za leto 1978.

Poročilo o delovanju osnovne organizacije sindikata skupnih služb je podal predsednik Janko Koštomaj. Čeprav je poročilo bolj splošno in bi bilo pričakovati, da bi bilo tako poročilo konkretnije, povzemamo nekaj ugotovitev iz tega poročila.

Piše: Janko Koštomaj

Uresničevanje zakona o združenem delu

V mandatni dobi, ki je za nami, smo doživeli velik korak naprej v našem sistemu samoupravljanja, ki nam ga je doprinesel zakon o združenem delu. V fazi sprejemanja se sicer vsi še nismo zavedali pomembnosti in pozitivne vloge tega dokumenta. Danes si upam trditi, da smo že dojeli tisto vlogo ZZZD, ki omogoča tudi sindikatu vse pogoje in možnosti za tvorno delovanje pri zagotovitvi resnične vsebinske samoupravne preobrazbe, ki nam bo omogočila tisto vlogo oziroma diktaturo proletariata, ki izhaja že iz ciljev NOB.

Danes, ko smo še vedno v fazi sprejemanja nekaterih samoupravnih aktov, se sindikat tvorno vključuje v delo komisij za uveljavljanje zakona o združenem delu. Sindikat je in bo organiziral javne razprave o vseh spremembah, dopolnilih in novospredanih samoupravnih aktih. Nismo in ne bomo dovolili, da bi šli kakršnikoli premiki na področju samoupravljanja mimo našega delavca. To nam je tudi dolžnost, ki nam jo postavlja sklep 8. kongresa ZSS, ki pravi:

»Nič, kar je pomembnega za delavca, mimo sindikata.«

Delitev po rezultatih dela

Delitev po rezultatih dela je področje, pri katerem se še vedno premalo zavedamo, da je potrebno najprej z našim živim in minulim delom zagotoviti dohodek, potem pa se lahko pogovarjamo o delitvi tega dohodka in o zagotavljanju vseh pravic, ki izhajajo iz dela. V letu 1977 smo sprejeli pravilnik o merjenju uspešnosti dela posameznika. Lahko rečem, da je sindikat v fazi sprejemanja tega pravilnika odločno nastopil in tvorno sodeloval pri izdelavi takšnega pravilnika, ki nam zagotavlja polno demokratično sodelovanje dela vsakega posameznika, katerega oceno izdelajo, kar je najpomembnejše, delavci sami. Vendar nam ta pravilnik omogoča le majhen procent gibljivega dela osebnega dohodka, ki je odvisen od opravljenega dela. Se vedno je na osnovi izobrazbe in tako imenovanega kataloga delovnih nalog na posameznih delovnih mestih zagotovljen določen procent fiksnega osebnega dohodka delavca. To pa nikakor ni v duhu o združenem delu, ki zagotavlja samo osebni dohodek po rezultatih opravljenega dela, ne priznava pa fiksnega osebnega dohodka. Zato bo sindikat še vnaprej stal na stališču in deloval v tej smeri, da bo samo delo in rezultati dela osnova za delitev ustvarjenega dohodka.

Delegatski sistem

Delegatski sistem je osnova za zagotovitve ciljev našega samoupravnega sistema. Vendar lahko trdim, da smo pri razvijanju in delovanju delegatskega sistema v naši delovni skupnosti še vedno na začetku začrtane poti.

Naše delegacije SIS in ZZZD se še vedno ukvarjajo z začetnimi problemi. Še vedno je problematična nesklepčnost delegacij, nezainteresiranost delegatov in nepriljubljenost za njihovo delovanje. Zavzemajo se stališča, ki pa niso stališča vseh delavcev, ki so volili delegate, o vprašanjih, ki ozko obravnavajo področje dela prizadetih delegatov oziroma delegacij. V skupščinah delegacij se še vedno pojavljajo eni in isti delegati, ki ne izražajo širši interes delavcev in obenem še vedno ne zagotavljajo svobodno menjava dela med delavci v združenem delu in delavci v družbenih dejavnostih. Da je pa povezovanje med TOZD oziroma OZD in krajevnimi skupnostmi na skoraj mrtvi točki, ni potrebno posebej ugotavljati. Sindikat je na svojih sejah sicer obravnaval delo delegacij in s svojimi sklepi skušal dati iniciativo za delo delegatov. Vendar pravega odziva ni bilo. Seveda pa ne moramo za takšno stanje kriviti samo delegatov. Odkrita je treba priznati, da je sin-

dikat premalo storil na tem področju. Izkoriščam to priliko, da ob tej priložnosti podam negativno kritiko sebi, celotnemu izvršnemu odboru, predvsem pa organizaciji ZK, ki bi morala samoiniciativno tvorno sodelovati v razvijanju delegatskega sistema. S temi ugotovitvami pa seveda nismo vrgli puške v koruzo. Vztrajati moramo in bomo, da bomo v prihodnje s svojim delovanjem zagotovili vse pogoje za aktivno delovanje delegatskega sistema.

Gospodarjenje

Mislim, da lahko rečem, da smo v preteklem obdobju na področju gospodarjenja doživeli večje pretrese, ki so nas prisilili, da treznejše razmišljamo o prihodnosti delavcev, ki združujemo delo v DO EMO.

Kriza, ki se je pojavila v letu 1976, se ni odražala smo v gospodarski neučinkovitosti, slabi prodaji in kopičenju zalog, ampak tudi v slabi delovni disciplini, samovolji posameznikov, neučinkovitosti DPO itd.

S programi, ki so bili izdelani za saniranje stanja nismo bili vsi popolnoma zadovoljni. Tekoče obravnavanje in reševanje gospodarske problematike v letu 1977, pri kateri smo bili prisotni tudi predstavniki sindikata, nam je dokazalo, da je potrebno veliko mukotrpnega dela za realizacijo zastavljenih ciljev. Sindikat se je vedno zavzemal za čimvečjo informiranost delavcev s tekočo gospodarsko problematiko, kajti edino ta je bila vedno pogoj, da se spozna resnost situacije, ki smo jo in jo lahko rešujemo edino z usklajenim, strokovno opravljenim delom, oziroma s skupnimi napori. Še vedno se nekateri nočejo zavedati, da so priprava proizvodnje in končen plasma izdelkov na trgu organizacijsko povezana celota, ne pa ločene veje v procesu gospodarjenja. Še vedno se nekateri ne zavedajo, da je delo, pa čeprav je še tako težavno in strokovno opravljeno ne dovolj efektivno, če se ne odraža v ustvarjenem dohodku. Ne bom trdil, da je sindikat v popolnosti odigral vlogo, ki mu je zaupana pri razreševanju gospodarske problematike. Verjetno tudi nismo znali dovolj pritegniti k sodelovanju, tistih struktur, ki so usposobljene da nam nudijo svojo strokovno pomoč. Vendar lahko trdim, da je takšno stanje med drugim tudi posledica tega, da je med nami še veliko takih, ki znajo spretno prelagati breme in odgovornost svojega dela na rame drugih.

Kulturno življenje

Problematiki kulturnega delovanja polagam še posebno pozornost. V preteklem obdobju se ne moremo pohvaliti z večjo akcijsko aktivnostjo na kulturnem področju. Priznati moramo, da zaradi resnih gospodarskih težav v katerih se je nahajala OZD EMO nismo imeli pogojev za ustvarjanje pogojev za delo naših kulturnih animatorjev. Vendar nam to ne more biti popolno opravičilo. V začetku leta 1977

smo na pobudo IO OOS izvolili »komisijo za kulturna vprašanja«. Ta deluje v okviru sindikata in opravlja svoje delo prostovoljno. Za njihovo delo in delovne razmere je dosedaj skrbela le OOS, medtem, ko se samoupravni organi in vodstvo ne zanimata za nje.

Ljudska obramba in družbena samozaščita

Iz zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah izhaja nešteto nalog, ki bi jih morali opraviti že v letu 1977, nekatere naloge pa so stalnega značaja. Zato je potrebno, da preverimo, kako smo v naši sredini pristopili k uresničevanju posameznih nalog.

V SDS skupne službe je bil formiran sedemčlanski odbor za družbeno samozaščito. Odbor je imel prvo sejo dne 20. 4. 1977, na kateri smo izvolili predsednika in sprejeli sklep, da je potrebno odbor razširiti ter da bo imel odbor sestanke štirinajstnevno. Ti sklepi do danes niso bili realizirani, ker se je delo odbora s to prvo sejo tudi končalo.

IO OOS je na svoji 31. seji obravnaval področje družbene samozaščite in ugotovil, da odbor za družbeno samozaščito ne opravlja svoje naloge. Takoj smo pristopili k analizi stanja in najprej opredelili kaj vpada v področje narodne samozaščite.

To je:

- varovanje pogojev za delo;
- varovanje delovnih ljudi in občanov;
- varovanje proizvodnih sredstev, družbenih dobrin s katerimi upravljamo;
- varovanje okolja v katerem živimo;
- varovanje samoupravnega reda.

Nadalje IO ugotavlja, da odbor za družbeno samozaščito še nima izdelane varnostne ocene in varnostnega načrta, ki nam mora zagotoviti največjo varnost v posamezni delovni sredini in sicer:

- zavarovanje objektov — po načrtu narodne zaščite;
- požarno varnost;
- varstvo pri delu;
- obisk tujih poslovnih partnerjev;
- prenos in hramba denarja;
- ukrepi v primeru prekinitve dela;
- ukrepi za poslovno tanjost itd.

Sindikat je ob tej priliki zadolžil odbor za družbeno samozaščito, vodjo obrambnih priprav v OZD EMO ter referenta za SLO, da takoj pristopijo k organiziranju narodne zaščite, izdelajo varnostno oceno in pripravijo varnostni načrt. Moram priznati, da do danes ni bilo odziva odgovornih oseb za realizacijo teh sklepov. Zato izkoriščam to priliko, da podam negativno kritiko prej naštetim, ker niso pristopili k realizaciji sklepov IO OOS in tako popolnoma zanemarili področje ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki je glede na politično situacijo v svetu zelo pomembno za vse nas.

Petnajsta redna seja DS EMO

Dne 17. 2. 1978 je bila seja delavskega sveta, na kateri so med drugim razpravljali o gospodarskem planu za tekoče leto. Delavski svet je sprejel sklepe po naslednjih vprašanih gospodarjenja delovne organizacije:

- potrditev plana za tekoče leto,
- potrditev programa TOZD skupnega pomena, katerega objavljamo,
- investicije v leto 1978,
- investicijska sredstva za investicijski program TOZD tovarna kotlov,
- investicijska sredstva za družbeno prehrano,
- potrditev pravilnika o obračunavanju amortizacije,
- nekateri samoupravni sporazumi,
- izid referendumov,
- druga vprašanja gospodarske in druge narave.

Na prihodnji seji delavskega sveta bosta dve izredno važni točki in to:

- zaključni račun za leto 1977 in
- razpis volitev v samoupravne organe.

Delavski svet je na tej seji sprejel naslednje sklepe:

1.

Po predhodni razpravi po samoupravnih delovnih skupinah in potrditvi na sejah DS tozd, DS potrjuje gospodarski plan za leto 1978.

2.

Po predhodni potrditvi na DS tozd, DS potrjuje program dela TOZD SKUPNEGA POMENA (TOZD ORODJARNA, VZDRŽEVANJE IN ERC) in delovne skupnosti skupne službe.

3.

Na osnovi razprave po prvi in drugi točki delavski svet delovne organizacije potrjuje program ukrepov za realizacijo gospodarskega plana za leto 1978.

4.

DS ugotavlja, da je predlog SSTS, FRS in namestnika glavnega direktorja potrjen na vseh DS TOZD, DS DO potrjuje predlog, da se iz združenih sredstev poslovnega sklada koristijo sredstva za investicije za leto 1978 v skupnem znesku 4.000.000 din po kriterijih, ki so podani v predlogu s tem, da je za odobritev dejanskega koriščenja pooblaščen poslovni odbor delovne organizacije. Dokončen plan investicij za leto 1978 mora biti predlagan DS po zaključnem računu.

5.

DS potrjuje predlog SSTS za izgradnjo nove proizvodne hale in energetske opreme za TOZD KOTLI iz lastnih sredstev

	din
— plačilo prispevka za komunalno urejanje zemljišča v znesku	2.800.000
— izdelavo investicijskih projektov v znesku	1.500.000

6.

Na predlog SSTS, DS odobri za izgradnjo obrata družbene prehrane iz sredstev sklada skupne porabe

	din
— plačilo prispevka za komunalno urejanje zemljišč v višini	504.402,50

— izdelavo investicijskih projektov v višini 600.000,00

Sklep velja, ko ga potrdijo DS TOZD.

7.

Na predlog vodstva DO, DS potrjuje samoupravni sporazum o pristopu h konzorciju za poslovni nastop v IRAKU.

Za podpisnika sporazuma se pooblašča glavnega direktorja Franca GAZVODO, dipl. oec.

Največ časa je bilo v preteklem letu posvečeno varnostnemu izobraževanju. S tem v zvezi je bilo organizirano preko 30 predavanj o varstvu pri delu za novosprejete delavce, dalje številna predavanja iz varstva pri delu za delovna mesta s povečano nevarnostjo (upravljalci dvigal, vozniški viličarjev, vlagalci na stiskalnicah in rezalci na strojnih škarkah itd.), ter za vodstveni in tehnični kader.

Za vse navedene delavce so bili v skladu z zakonom o varstvu pri delu (redno vsak delovni ponedeljek med 6. ter 8. in med 12. in 14. uro), izvedeni preizkusi znanja iz varstva pri delu.

K raznim vrstam preizkusov znanja iz varstva pri delu je tako v letu 1977 pristopilo skupno 1205 delavcev. Pri tem pa je seveda potrebno upoštevati, da se je v delovni organizaciji EMO v preteklem letu na novo zaposlilo 680 delavcev (zajeto je samo število novozaposlenih delavcev v matičnem podjetju, kateri so bili sprejeti in evidentirani v službi varstva pri delu), in da so nekateri delavci morali zaradi neuspešnosti preizkus znanja iz varstva pri delu večkrat ponavljati.

Vse oblike varnostnega izobraževanja in za vse vrste preizkusov znanja je bil potreben material (razna skripta, testni material in vprašanja za najrazličnejše strukture delavcev) pripravljen in izdelan povsem samostojno ter izključno v službi varstva pri delu, kar je znatno znižalo stroške delovni organizaciji istočasno pa je bilo doseženo tudi dejstvo, da so bili posamezni delavci seznanjeni predvsem s tistimi problemi, s katerimi se na

Za delegata v skupščino konzorcija je imenoval tovariša Vladimirja KROFLICA.

8.

Potrdi se samoupravni sporazum o združevanju v poslovno skupnost proizvajalcev kovinskih proizvodov — INOXPRODUKT.

9.

DS ugotavlja, da so vsi DS tozd potrdili pravilnik o obračunu amortizacije.

10.

DS ugotavlja, da je na referendumu dne 12. 1. 1978 sprejet v vseh tozd z zakonom določeno večino:

— samoupravni sporazum o združevanju TOZD v DO EMO;

— statut DO EMO;

— samoupravni sporazum o osnovah plana DO EMO.

DS razglasa, da preneha veljati:

— samoupravni sporazum o združevanju TOZD v DO podpisani 20. 7. 1973;

— statut DO, sprejet 20. 11. 1974.

11.

DS ugotavlja, da so na referendumu dne 26. 1. 1978 sprejeli v vseh tozd z zakonom določeno večino:

— samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka DO;

— samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za delitev osebnega dohodka in sredstev za skupno porabo DO.

12.

Na predlog Gospodarske zbornice Jugoslavije DS potrjuje delegate v skupščino združenja kovinsko predelovalne industrije Jugoslavije naslednje kandidate:

DO Vlado BAGAT ZADAR, tovariš RADIC Vinko;

DO GORICA Dugo Selo, tovariš KROJF Đuro;

DO BRATSTVO OHRID, tovariš SLADIN Dako;

DO EMO CELJE, tovariš JANCIGAJ Miro;

DO PRVI PARTIZAN UŽICE, tovariš DRAGOJEVIĆ Miodrag;

DO METALKA ĐAKOVICA, tovariš Isa KAMBERI.

Naše varstvo pri delu

delovnem mestu neposredno srečujejo.

Skupno je pozitivno opravilo preizkus znanja iz varstva pri delu preko 450 novosprejetih delavcev, ca. 60 vodstvenih delavcev in delavcev v tehničnih službah ter blizu 120 delavcev zaposlenih na delovnih mestih s povečano nevarnostjo (vlagalci, vozniški viličarjev, žerjavovodje in ostali).

Kljub temu, da so bili preizkusi znanja zahtevani tudi z inšpekcijsko odločbo z dne 28. 6. 1977, pa nekateri posamezniki preizkusa znanja še vedno niso opravili. Za takšno stanje so v večini primerov odgovorni njihovi nadrejeni, ki temu problemu ne posvečajo potrebne pozornosti, ter dovolijo delavcem samostojno opravljati delo, čeprav jim je le to po zahtevi inšpekcijske odločbe prepovedano.

Za dokončno rešitev nastale situacije bo potrebna pomoč vodstva (glavnega direktorja) delovne organizacije, ki bo morala z odločno akcijo zagotoviti upoštevanje inšpekcijske odločbe in veljavnih zakonskih predpisov.

V kolikor pa posamezniki tudi v tem primeru ne bodo opravili preizkusa pa jih je potrebno brezpogojno premestiti iz sedanjih na manj zahtevna delovna mesta.

V skladu s »Pravilnikom o načinu in postopku za opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov delavcev (Uradni list SRS, št. 33/71), je služba varstva pri delu organizirala periodične in druge zdravniške preglede za okrog 511 naših delavcev.

Sami rezultati zdravniških pregledov so bili sicer posredovani ustreznim službam in tozd. S tem

pa seveda delo v zvezi z zdravniškimi pregledi še ni končano. Izdelati je potrebno strokovno analizo teh pregledov ter ugotoviti vpliv delovnega okolja na zdravstveno stanje delavcev. Iz uvodoma navedenih razlogov pa ta naloga v letu 1977 ni bila izvedena.

Na tem mestu je potrebno nakazati kritično stanje v zvezi z obolevnostjo in bolezenskimi izostanki naših delavcev, ki se je v primerjavi s letom 1976 povečala kar za 17 %. Za takšno stanje praktično ni nobenega opravičila. V povprečju stalni, skoraj 10 % bolniški stalež, sigurno resno ogroža proizvodnjo in zmanjšuje rezultate naporov in dela tistih delavcev, ki se zavestno izogibajo nepotrebnim bolniškim izostankom.

S tako visokim bolniškim staležem se lahko »ponašajo« le redke delovne organizacije z najtežjimi delovnimi pogoji (npr. »Salonit« Anhovo, Slovenske železarne itd.), s tem, da tudi v teh delovnih organizacijah štejejo 10 % stalež za gornjo kritično mejo, ko se je potrebno lotiti posebnih ukrepov.

Iz podatkov o bolniškem staležu zaradi obolenj, katere je ob koncu leta 1977 za preteklo leto zbrala služba varstva pri delu, je razvidno, da je v delovni organizaciji EMO kar 382 delavcev (ca. 10 % vseh zaposlenih) koristilo bolniški stalež več kot štirikrat.

Prav tako pa je med njimi tudi 43 »rekorderjev« z več kot desetkratnim koriščenjem bolniškega staleža. Posebej zanimivi so tudi primeri, ko nekateri koristniki koristijo bolniški stalež tudi po 13., 14 in celo po 16-krat v enem letu.

Milan Šorn

Zbor združenega dela

Znano je, da sestavljajo občinsko skupščino trije zbori: zbor združenega dela, zbor krajevnih skupnosti in družbenopolitični zbor. Kljub nekaterim pomanjkljivostim so ti zbori v pretekli mandadni dobi imeli veliko vlogo pri reševanju gospodarskih in drugih vprašanj na področju občine. Na zadnji seji zboru združenega dela je bila obravnavana njegova dejavnost pri oceni uresničevanja delegatskih odnosov in izvajanje delegatskega sistema v občini Celje. Iz poročila je razvidno, da so v tem zboru nekajkrat razpravljali tudi naši delegati.

Kljub nekaterim ugotovitvam, ki so značilne za preteklo obdobje uveljavljanja delegatskega sistema v vseh zborih občinske skupščine in skupščinah SIS, pa je nekatera zapažanja o delovanju zboru združenega dela potrebno še posebej izpostaviti.

Zbor združenega dela je najštevilnejši zbor, šteje 80 delegatskih mest, njegova neposredna delegatska baza pa je v več kot 2300 delegatih. To praktično pomeni, da je vsak 15. celjski delavec član delegacije za ta zbor. Ta široka baza pa vsekakor ima in mora imeti tisti neposredni vpliv na sprejemanje odločitev, ki zagotavlja uresničevanje ustavnega položaja delavca in občana.

Skoraj da ni področja v družbenem in političnem življenju v Celju, o katerem ne bi razpravljali in odločali ta zbor. V njegovi pristojnosti je odločanje o vprašanjih, ki so še kako pomembna za življenje in delo delavcev in občanov. Tako zbor samostojno ali skupaj in enakopravno s zborom krajevnih skupnosti oziroma družbenopolitičnim zborom razpravlja in odloča o zadevah, ki se nanašajo na:

- politiko gospodarjenja in gospodarskega razvoja,
  - družbeno planiranje,
  - stanovanjsko gospodarstvo,
  - prostorsko planiranje in urbanizem,
  - projektiranje,
  - varstvo človekovega okolja,
  - kmetijstvo,
  - družbene dejavnosti,
  - uresničevanje samoupravnih pravic delavcev,
  - organiziranje združenega dela itd.
- ter sprejema predpise s teh področij.

Poleg tega zbor združenega dela skupaj in enakopravno s posamezno skupščino samoupravne interesne skupnosti razpravlja in odloča o zadevah, ki so zaradi svoje pomembnosti prepuščene v odločanje skupščini samoupravne interesne skupnosti in občinski skupščini.

Opredelitev pristojnosti dejansko kaže na to, da skoraj ni področja, kjer delegati tega zbora ne bi imeli svojega vpliva na sprejemanje odločitev.

Zbor združenega dela je v času, za katerega dajemo oceno, imel skupaj 35 sej ter razpravljali in odločali skorajda o vseh vprašanih družbenega in političnega življenja ter razvoja v občini Celje.

Najpogosteje so bila na dnevnem redu skupščine vprašanja s področja gospodarstva, komunale in urbanizma.

Razprave so bile v vsem obdobju najživahnejše na področju komunalne problematike. O najpomembnejših vprašanih gospodarskega področja pa so bile razprave sorazmerno pihle. Ni in ne

more biti opravičila tako za delegacije kot za posamezne TOZD, da niso ali so premalo zavzeto razpravljali na primer o uspešnosti investicijskih vlaganj, ali da gre skozi skupščino skoraj brez razprave ocena gospodarskih gibanj za določeno obdobje, da ni razpravljalcev o pomembnih vprašanih kadrovske politike in podobno. Te ugotovitve vsekakor kažejo, da je bilo v TOZD premalo narejenega za dejansko vraščeno delegacije v celotni samoupravni sistem v tej temeljni organizaciji in da so tudi delegati sami premalo iniciativni.

Delegati so vsekakor pripravljani zastopati stališča delavcev, saj so na področju komunalne politike, ki je delavcem in občanom najbližja, delegati razpravljali pogosto in zavzeto. Krivde torej ni mogoče iskati le pri delegatih, temveč tudi pri poslovnih strukturah in strokovnih službah OZD, ki bi morale delegate takrat, ko se v skupščini razpravlja o najpomembnejših zadevah z gospodarskega področja, oborožiti s konkretnimi predlogi, stališči ter predlagati eventualne spremembe in dopolnitve.

Pobude, ki so prihajale iz delegacij, so se v glavnem nanašale

na težko gospodarsko situacijo posamezne organizacije združenega dela ali na reševanje določenih komunalnih vprašanj. Opaziti je, da delegacije dajejo pobude le o tistih vprašanih, ki jih same ugotovijo, niso pa tisti organi, ki bi urejevali vsa tista vprašanja, ki jih v TOZD ne morejo rešiti. So tudi posamezni primeri, ko delegacija zastopa povsem drugačno stališče, kot so ga skupščini in njenim organom posredovale strokovne službe te organizacije.

Da bi bilo delo zbora čimbolj odraz zahtev in interesov združenega dela ter občanov, so strokovne službe občinske skupščine spodbujale in zahtevale pobude iz temeljnih delegacij, kar pa je pogosto pomenilo utrjevanje miselnosti v nekaterih organizacijah, da je delegacija organ občinske skupščine, ne pa organ delavcev za doseg njihovih ciljev.

Kljub nekaterim navedenim slabostim pa smo z doslednim vztrajanjem na poglobljanju delegatskega sistema dosegli, da je večina delegacij v štiriletnem obdobju vendarle našla eno izmed področij, o katerem je razpravljala in posredovala svoja stališča in predloge.

Prisotnost na sejah je bila sorazmerno dobra, je pa nekaj volilnih enot, katerih delegati niso bili na več kot polovici sej zbora (glej tabelo). V teh enotah bo potrebno zaostri odgovornost vodij delegacij in delegacij kot celote.

Ob stoletnici rojstva Otona Župančiča

Letošnje leto praznuje slovenski narod stoletnico rojstva velikega pesnika, mojstra slovenske besede Otona Župančiča. O tem našem pesniku govorimo kot o pesniku »slovenske moderne«.

V zadnjih letih preteklega stoletja so se začela v slovenski literaturi pojavljati pesniška imena: Dragutin Kette, Aleksandrov-Josip Murn, Ivan Cankar in Oton Župančič. Nastop teh štirih tvorcev in kroga, ki jih je spremljal, je v zgodovini slovenske književnosti dobil ime »slovenska moderna«.

Najpomembnejši pesnik slovenske »moderne« je Oton Župančič. Njemu je bilo dano, da je preživel svoje tovariše za dolga desetletja, da je svojo nadarjenost razvil v veliko bogastvo slovenske književnosti.

Za Otona Župančiča je značilno njegovo dolgo in preprosto življenje. To življenje je bilo zelo skromno po zunanjih dogodkih. Rojen je bil leta 1878 na južnem robu slovenske zemlje, v belokranjski Vinici, gimnazijo je končal v Ljubljani, univerzo pa na Dunaju. V študijskih letih in med svojim bivanjem v Nemčiji, v Parizu ter na svojih potovanjih po Evropi se je seznanil z evropsko literaturo in evropski mi jeziki.

Oton Župančič je v slovenski poeziji izpovedal množico čustev in doživetij, ki se jih pred njim ni dotaknil noben naš poet. Župančič je ustvaril v tej novi obliki nov izraz, prožen, slikovit, vnesen in bleščeč. Se nobenemu slovenskemu poetu ni beseda blestela s tako čistim sijajem in mu ni pela s takim zanosom in poletom.

Med lepimi pesmimi Otona Župančiča najdemo tudi proletarske:

Mi, kar nas je kovačev,
mi bomo vsi kovalji,
kovalji svoja srca,
kovalji svoj značaj,
kako zvone nam duše,
bomo poslušali — zakaj?

Morda pa pod kladivi
se nam oglasi kedaj
srce, ki v njem bo pravi —
bron,
da pelo bo, vabilo kot
zvoni,
da bomo krog njega se —
zbrali ...

Vsi: — črni rudarji
iz Idrije, iz Trbovelj,
iz plavčev gorenjskih,
iz Kaple iz Borovelj,
od Nabrežine beli
kamenarji,
devinski opaljeni ribarji ...

SPOMENIK
DELAVCU,
KI NI ZMOGEL
PLAČATI
DRAŽJH
KOMUNALNIH
STORITEV

RAZGLEDNICE MESECA

Zakon o delovnih razmerjih

Zakon o delovnih razmerjih predstavlja po svoji vsebini konkretizacijo zakona o združenem delu. Njegove vsebinske novote dajejo temelj za uresničevanje pravic delavcev v združenem delu. Bistvena značilnost zakona predstavlja odprava pojma delovnega mesta ter ga nadomešča z novo kvaliteto z deli oziroma nalogami. Tako delavci v temeljni organizaciji določajo razvid del oziroma nalog, ki jih morajo izpolnjevati pri opravljanju temeljne organizacije. Pri določanju posameznih del oziroma nalog opišejo zlasti njihovo vsebino, zahtevano strokovno izobrazbo oziroma z delom pridobljeno delovno zmožnost morebitne posebne psihofizične in druge sposobnosti, delovne pogoje, vrsto odgovornosti in druge sestavine značilne in pomembne za njihovo opravljanje. Skratka odprava delovnega mesta ter postavitev del oziroma nalog pomeni prvi korak nagrajevanja po delu. Zakon pri naša določene novosti v zvezi s pripravništvom. Pripravniška doba traja lahko najmanj 6 mesecev in največ 1 leto. Pripravniku, ki je bil pri opravljanju pripravniškega programa in delovnih nalog posebno uspešen in s tem dokaže, da si je pridobil izkušnje za samostojno delo v svoji stroki, se lahko na predlog delavca, ki vodi in spremlja pripravniško delo, skrajša pripravniška doba in dovoli, da opravi strokovni izpit pred potekom redne pripravniške dobe. Pripravniku pa preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji, če po preteku pripravniške dobe tudi po ponovitvi ne opravi strokovnega izpita in sicer z dnem, ko ga ni opravil. Zakon določa, da je delavec lahko razporejen na delo, oziroma k nalogam, za katere se zahteva nižja izobrazba od njegove, če se ugotovi, da ni zmožen uspešno opravljati del oziroma nalog ali za katerega se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosega. V naslednjih določbah pa določa, da delavcu preneha delovno razmerje v temeljni organizaciji, če se ugotovi, da ni zmožen opravljati del oziroma nalog, ki so mu zaupane, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za opravljanje del oziroma nalog ali za katerega se ugotovi, da trajneje ne dosega delovnih rezultatov, ki se navadno dosega, pa noče opravljati del oziroma nalog, ki ustrezajo njegovi delovni zmožnosti.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Delavci in delavke iz TOZD Tovarne posode — obrat lužilnica so se poslovili od njihovega dolgoletnega sodelavca Jakoba Zalokarja (na sliki v prvi vrsti v sredini) in mu ob njegovem odhodu v zasluženi pokoj zaželeli mnogo let mirnega življenja in zadovoljstva.

Prisrčno je bilo slovo sodelavcev od tovariša Štora, iz garaže, ki je odšel po dolgih letih šofiranja v zasluženi pokoj. Bil je in je še odličen šofer, ki je prevozil na tisoče kilometrov s tovornjakom brez okvar na vozilu in brez nezgod.

Tudi Sešel Fanika, ki je dolga leta opravljala težko delo snažilke, je odšla v zasluženi pokoj. Zelo prisrčno je bilo z njenimi sodelavkami in sodelavci.

ZAHVALA

Ob izgubi mojega očeta
Jakoba Vodeba

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v TOZD tovarna radiatorjev za darovani venec. Hvala vsem tistim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči sin Franc z družino

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje drage mame

Marije Kresnik

se prav iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD tovarna posode — kontrola kvalitete, za tovariško pozornost in razumevanje v dneh žalosti, za darovani venec in izraze sožalja.

Iskrena hvala vsem prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči sin Stanko z ženo Majdo in hčerko Bojano

ZAHVALA

ob izgubi moje tašče

FRIDE ŠTEKLIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, znancem, sosedom in prijateljem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala sodelavcem in sodelavkam iz kadrovske službe za darovano cvetje in za izraze sožalja v dneh žalosti. Prav tako hvala godbi na pihala EMO za igrane žalostinke ob njenem preranem grobu, odboru ZB NOV KS Škofja vas. Hvala pionirjem osnovne šole Ljubečna za darovani venec in poslovilne besede.

Žalujoča snaha Vilma Štekljč z družino

ZAHVALA

Ob mnogo prerani, bridki izgubi dragega moža in očeta

ERNESTA-JOŽETA KOŠTOMAJA

se prav iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz skladišča gotovih izdelkov za darovani venec, denarno pomoč ter izraze sožalja.

Iskrena hvala vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča žena s sinovoma ter sestri z družinami.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam za veliko pozornost in darilo, ki mi bo drag spomin nanje.

Mojim sodelavcem in vsem članom delovne skupnosti EMO želim mnogo uspehov pri delu in samoupravljanju.

Kralj Slava

ZAKON O DELOVNIH RAZMERJIH

(Nadaljevanje s 7. strani)

Zgoraj omenjena dejstva ugotovi komisija, ki jo imenuje delavski svet. Določena novota je, da lahko delavka sklene delovno razmerje s krajšim delovnim časom od polnega delovnega časa in vendar ne manj kot polovica polnega delovnega časa, kadar to terjajo koristi njenega otroka, seveda, če to določajo delavci s samoupravnim splošnim aktom o delovnih razmerjih. Zakon določa, da ima delavec pravico izriniti letni dopust, ko mu preteče čas nepretrganega dela, ki ne sme biti daljši kot 6 mesecev, ne glede na to, da dela polni ali krajši delovni čas. Prav tako ima delavec pravico do letnega dopusta, pa čeprav ne izpolni tega pogoja, vendar je letni dopust sorazmerno času prebitemu na delu. Letni dopust delavcem, ki imajo najmanj 50 let starosti, se poveča še za 5 dni in ne glede na starost pa delavcem, ki imajo pri-

znan status invalidne osebe in delavcem s telesnimi okvarami, vendar v obeh primerih, če jim je priznana najmanj 60 % telesna okvara. Za kršitev delovne obveznosti zakon uvaja denarno kazen. Določa, da sme disciplinska komisija izreči disciplinski ukrep — denarno kazen do 10 % zneska 1 mesečne akontacije OD. Sredstva, zbrana iz denarne kazni, se uporabljajo za namene, določene s samoupravnim splošnim aktom, nikakor pa se ne smejo uporabiti za povečanje OD. Pravnomočna odločba disciplinske komisije o izrečenih denarnih kaznih pa je izvršilni naslov. Zakon o združenem delu določa, da preneha delovno razmerje zaradi hujše kršitve delovne obveznosti, ki jo kdo stori, če neopravičeno izostane z dela 5 delovnih dni, vendar zakon o delovnih razmerjih to določbo precizira in določa, da ima neopravičeno izostajanje z dela najmanj 5 delovnih dni v obdobju 3

mesecev posledico prenehanja delovnega razmerja. Zakon določa, da delavec, ki izpolni pogoje za polno osebno pokojnino, po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju delovno razmerje ne preneha, če pristojni organ temeljne organizacije ugo-

tovi, da sta temeljna organizacija in delavec soglasna, da delavec nadaljuje delovno razmerje.

To bi bile nekatere bistvene novosti zakona o delovnem razmerju.

Lihteneger Herman
pravnik

Megla je eden najnevarnejših sovražnikov voznikov

Zelo pogost pojav v posameznih letnih časih in predvsem v določenih predelih je megla eden najnevarnejših sovražnikov voznikov motornih vozil. Megla je zelo pogost spremljevalec drugih nevarnosti na naših cestah predvsem jeseni in pozimi.

Ob upoštevanju, da je Celje s svojo ožjo okolico v svetovnem merilu eno izmed mest, ki ima najbolj onesnaženo ozračje, prisotnost pogoste megle nad našim območjem ni najboljše. Prisotnost drobnih delcev v ozračju nad našim mestom pomeni idealni pogoj, da se na te delce obesi vlaga in ob povečani koncentraciji vlage v zraku se ustvarijo meglene kapljice. Če temu botruje še nizka temperatura, se lahko vozišče celo pokrije z gladko ledeno ploskvijo, kar prav gotovo vpliva že na tako poslabšane vozne pogoje.

Megla je toliko bolj nevarna, ker se lahko posamezni valovi megle nenadoma gostijo in redčijo, pri čemer je bojazen, da ne uspemo hitrost vožnje pravočasno zmanjšati.

Največja nevarnost megle pa je v zmanjšani vidljivosti. Zmanjšana vidljivost nastane zaradi megle zato, ker meglene kapljice

razpršujejo in absorbirajo svetlobo. Svetloba se deloma odbija od meglениh delcev, zato nas zaslepljujejo celo luči našega vozila, kar vidljivost še zmanjšuje.

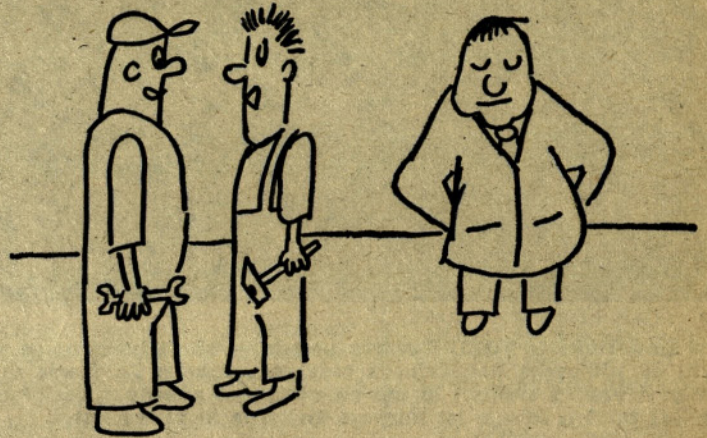
Luči našega vozila za osvetljevanje ceste skozi meglo ne prodrejo dovolj na površino vozišča. Voznik, ki si med vožnjo v megli poskuša, čeprav v nasprotju s predpisi, cesto osvetljevati z bleščečimi lučmi, bo kaj kmalu ugotovil neučinkovitost teh luči, saj zaradi dolgega snopa bleščečih luči (najmanj 100 m) svetloba sploh ne prodre do vozišča in pred takim voznikom se pojavi ena sama svetleča, neprozorna krogla, skozi katero ceste sploh ne vidi. Zato ni nič čudnega, da je zakonodajalec v megli prepovedal uporabo bleščečih ali dolgih luči.

Drugi in zelo nevarni skrajneži so tisti vozniki, ki skušajo v sicer ne pregosti megli voziti samo s pozicijskimi lučmi. S pozicijskimi lučmi si ceste popolnoma nič ne osvetljujejo, kar pa zmanjšana vidljivost od nas zahteva. Zato ne bo odveč poudariti zakonsko določilo, da moramo pri vožnji v megli obvezno prižgati posebne luči za meglo, če jih na vozilu imamo. Le s temi lučmi nam bo zaradi njihovega krajšega snopa (zasenčene največ 40 m, meglenske največ 35 m!) vsaj delno uspelo osvetliti vozišče, po katerem vozimo. Hkrati pa nas bodo pravočasno opazili tudi vozniki, ki nam vozijo nasproti.

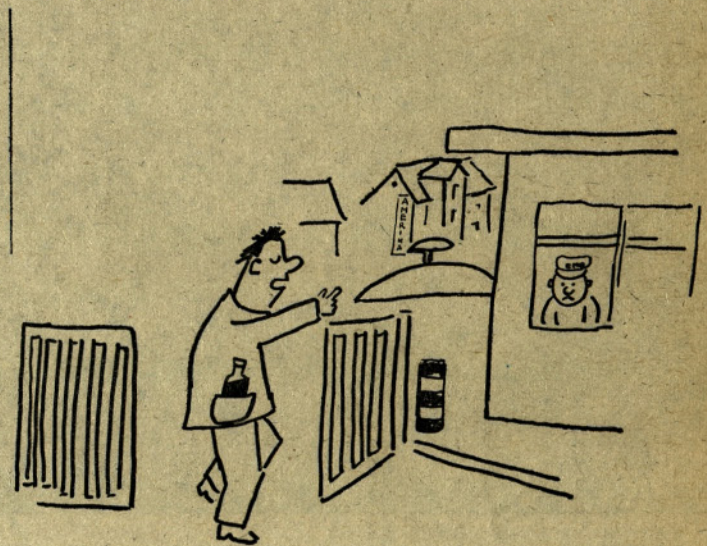
V megli pa nastanejo poleg zmanjšane vidljivosti še drugi problemi. V megli npr. težje ugotovimo, ali se vozila pred nami sploh premikajo ali celo stojijo, ker nimamo trdne opore v ocenjevanju okolice. Zaradi enoličnega vidnega polja nastopijo tudi precejšnje prevare v ocenjevanju gibanja in velikosti predmetov, ki se nenadoma pojavijo iz meglene zavese.

EMO HUMOR

SMOTRNO IZKORIŠČANJE DELOVNEGA ČASA

— Tale najin šef stalno premišljuje, kako bi najbolje izkoristil delovni čas.

»Vratia se Barba iz Amerike...«

TATOVİ PRED NAMI

TRIM na delovnem mestu

Emajlirrec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO -Celje in ga prejemajo člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Emil Ježič, Fric Kotnik, Danilo Kralj, Jože Keber in Vlado Prtnemer. Glavni in odgovorni urednik: Emil Ježič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišeji AERO Celje